

Overzicht ingekomen zienswijzen NRD Proeftuin Fokmast

**Gemeente Goirle
Afdeling Ontwikkeling
Postbus 17
5050 AA Goirle**

Inleiding

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) "Proeftuin Fokmast & Regte Heide" heeft van 22 maart 2018 tot en met 2 mei 2018 voor een ieder ter inzage gelegen. Daarnaast is het NRD naar diverse instanties toegestuurd met het verzoek om vóór afloop van de inzage termijn te reageren. De volgende zienswijzen zijn tijdig ingediend en als ontvankelijk beschouwd:

1. Reclamant 1;
2. Reclamant 2;
3. Reclamant 3;
4. Waterschap De Dommel;
5. Gemeente Ravels;
6. Dienst Integraal Waterbeleid (prov.) Antwerpen;
7. Boerenbond, Maal 1 te Geel (België);
8. Reclamant 4;
9. Reclamant 5;
10. Reclamant 6;
11. Reclamant 7

De ontvangen reacties zijn in onderstaande tabel samengevat weergegeven. In de volgende kolom is de reactie van de gemeente weergegeven en in de laatste kolom de gevolgen voor het plan.

	Ingekomen zienswijzen		Reactie gemeente	Gevolgen voor het MER
1	Reclamant 1			
1a	De burger niet betrokken als stakeholder. De uitgewerkte plannen hebben een beperkende werking op de recreatieve belangen en mogelijkheden.		Beoogde ontwikkeling heeft niet tot gevolg dat de recreatieve mogelijkheden c.q. belangen worden beperkt. Het gebruik van de Regte Heide blijft voor de recreant ongewijzigd.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
1b	Als de plannen worden doorgezet wordt de Regte Heide steeds ontoegankelijker voor de recreant en is het gebied alleen nog maar toegankelijk voor een select groepje. Dit kan niet de bedoeling zijn.		De toegankelijkheid voor de recreant van de Regte Heide blijft ongewijzigd. Beoogde ontwikkeling leidt in geen geval tot afsluiting van bepaalde delen van de Regte Heide.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.

1c	Er wordt gepleit om de NRD aan te vullen met een apart hoofdstuk waarin een betere invulling moet worden gegeven hoe er ruimte gecreëerd moet worden voor de recreant.		Ruimte creëren voor recreatie is geen doel van dit project. Behoud van de huidige mogelijkheden is wel het uitgangspunt.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
2	Reclamant 2			
2a	Verzoek om de belangen van diverse gebruikers van de Regte Heide mee te laten wegen.		In het proces hebben we de belangen van alle stake holders zoveel mogelijk mee laten wegen. Voor recreanten verandert er ten aanzien van het gebruik van de Regte Heide helemaal niets.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
3	Reclamant 3			
3a	Onder 1.4 wordt gesteld dat de Regte Heide en het Riels Laag verdroogd en dat de waterkwaliteit te lijden heeft onder de vermesting en stikstof. Waar is deze suggestie op gebaseerd. Er wordt niet meer bemest dan nodig en van uitspoeling is geen sprake.		Vermesting van natuur betreft toename van stikstof en ammoniak (houdende stoffen) in de natuur. Dat is iets anders dan bemesting van agrarisch land.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
3b	In de proeftuin wordt er integraal en gezamenlijk (gemeente, en Provincie) gezocht naar oplossingen. Ondanks dat wordt er toch een PAS claim gelegd op bepaalde gronden/percelen. De PAS wordt gebruikt als dwangmiddel om een verschuiving mogelijk te maken.		De PAS maatregel staat los van de ontwikkeling van de proeftuin. Voornoemde provinciale maatregel was ook opgelegd geweest als er geen sprake zou zijn van een ontwikkeling zoals nu voorligt.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
3c	De eenzame schuur behoort niet tot de gebiedsomschrijving van het bedrijf Vermeer. Het bedrijf Paulissen wel, hoe verhoudt zich dit met het bedrijf van Vermeer.		De eenzame schuur van Vermeer behoort niet tot de gebiedsomschrijving omdat op die locatie geen concrete ontwikkeling plaats vindt. De concrete ontwikkeling vindt plaats op andere gronden en is derhalve niet opgenomen in de gebiedsvisie.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
3d	In relatie tot de WVG die de gemeente op bepaalde gronden heeft gelegd, geeft de gemeente geen gehoor aan het advies van de hoorcommissie om op eigen grond voor oplossingen te zorgen		Het opleggen van WVG heeft geen enige relevantie met de NRD. De WVG procedure is een afzonderlijk instrument met een eigen procedure. Bezwaren tegen WVG zullen in die betreffende procedure aangevochten moeten worden.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.

3e	Op basis van aannames wordt er beleid gemaakt met alle nadelige gevolgen van dien voor Vermeer		De NRD is een document waarbij inderdaad uit wordt gegaan van bepaalde scenario's (aannames). Die scenario's kunnen positief dan wel negatief zijn voor bepaalde belanghebbenden. Op basis van de NRD kan er een inschatting gemaakt worden of een bepaalde ontwikkeling nadelig of voordelig uit valt. Bij de definitieve MER zal daar expliciet meer duidelijkheid over komen.	Bij de nader op te stellen MER zal er meer duidelijkheid zijn over de eerdere aannames zoals die in het NRD zijn opgenomen.
3f	Eerdere maatregelen mbt waterpeil hebben niet tot het gewenste resultaat geleid. Beoogde ontwikkeling heeft tot gevolg dat er vruchtbare grond en de huiskavel moet worden opgeofferd.		Tot op heden zijn niet alle maatregelen uitgevoerd waardoor er nog geen totaal beeld is van het effect mbt het waterpeil. Dit zal in een later stadium (als alle maatregelen zijn uitgevoerd) duidelijk worden.	Op het moment dat de effecten van het waterpeil in het plangebied in beeld zijn gebracht, worden deze vermeld in het MER.
3g	Brabant Water wordt gezien als een belanghebbende partij terwijl er veel onduidelijkheden zijn over de effecten als er meer water wordt onttrokken. Beleid is dan speculatief.		Brabant Water is inderdaad een belanghebbende. Daarom participeren zij ook in de proeftuin om duidelijkheid te krijgen of er meer water onttrokken kan worden en om te komen tot nadere afspraken met de Provincie.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
4	Waterschap de Dommel			
4a	Bron drinkwaterwinning wordt niet genoemd		In paragraaf 2.2 wordt grondwateronttrekking genoemd als een van de oorzaken van de verdroging. Drinkwaterwinning is hier een aspect van. In het MER en de Passende Beoordeling wordt het effect van drinkwaterwinning op de natuurkwaliteit verder onderzocht.	Het effect van de drinkwaterwinning in het plangebied zal nader onderzocht worden en de resultaten daarvan zullen in het MER opgenomen worden.
4b	In paragraaf 2.3.1. worden beheersmaatregelen benoemd voor de Regte Heide. De bron van de maatregelen is niet aanwezig.		Deze maatregelen staan beschreven in het beheerplan Regte Heide en Riels Laag. Op het moment van opstellen van de NRD was dit plan nog niet vastgesteld. In het MER wordt nader ingegaan op het beheerplan.	In de nader op te stellen MER zal het beheerplan besproken worden in relatie tot de Regte Heide.

4c	Graag een toelichting van hoofdstuk 2. Wat wordt bedoeld met "herstelmaatregelen" en "deze maatregelen"		Het pakket aan PAS-herstelmaatregelen bevat ook maatregelen die gericht zijn op het terugdringen van de stikstofuitstoot door bijvoorbeeld technologische vernieuwing op het elimineren van bedrijven. Die maatregelen zijn geen onderdeel van dit project. De herstelmaatregel voor het hydrologisch herstel maakt wel onderdeel uit van het project.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
4d	In paragraaf 3.3 wordt gesproken over positieve effecten, zoals een extra waterberging. Dit is een onbekende maatregel. Waar is deze gewenst en wat is de herkomst van deze maatregel		Dit betreft compensatie als gevolg van het toevoegen/uitbreiden van verhard oppervlak (watercompensatie).	Geen directe gevolgen voor nader op te stellen MER.
4e	Paragraaf 4.6 beschrijft erg beknopt de monitoring. Mis de toelichting over het proces, de inhoud en het financiële aspect		Monitoring moet uitgewerkt worden aan de hand van de uitkomsten van het MER. In de NRD kan daar nog niets over gezegd worden	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
4f	Wordt er ook in het plan rekening gehouden met uitstralingseffecten van maatregelen buiten het plangebied, zoals het stedelijk gebied.		Ja, stedelijk gebied valt onder het studiegebied	De uitstralingseffecten van maatregelen buiten het plangebied worden onderzocht en meegenomen in de nader op te stellen MER.
5	Gemeente Ravels			
5a	De doelstellingen van de Proeftuin Fokmast & Regte Heide resulteren in een grondwaterstijging voor de landbouwgronden aan de Nederlandse en Belgische zijde. De rechtszekerheid van het huidige gebruik van deze landbouwgronden mag niet worden aangetast. Graag wordt vernomen welke mitigerende maatregelen worden genomen.		Het is op dit moment onzeker welke maatregelen er getroffen gaan worden. Of en hoe veel effect dit heeft op de omgeving is dus nog niet bekend. Het MER voor het hydrologische gedeelte betreft daarom voornamelijk een onderzoek	In de nader op te stellen MER wordt hier verder op ingezoomd.
5b	De gevolgen voor de ontwikkelingsruimte van Belgische landbouwgronden in de omgeving moeten onderzocht worden. Beoogde ontwikkeling kan en mag niet ten koste gaan van landbouwbedrijven die gelegen zijn in Belgisch agrarisch gebied.		Zie beantwoording bij 5a	

6	Dienst Integraal Waterbeleid (prov.) Antwerpen			
6a	Relevante Belgische kennis in het berekenen van de effecten van maatregelen op het gebied in acht nemen		Bij het berekenen van effecten van bepaalde maatregelen worden Nederlandse rekenmodellen gebruikt. Indien noodzakelijk kan en zal er gebruik worden gemaakt van buitenlandse rekenmodellen.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
6b	Rekening houden met mogelijke effecten op het stroomopwaartse gebied aan Belgische zijde.		Mogelijk grensoverschrijdende effecten (aan Belgische zijde) zullen in een afzonderlijk traject besproken worden. De NRD en nadere uitwerking van de MER zullen zich beperken tot Nederlands grondgebied.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
7	Boerenbond			
7a	Graag stikstofgevoelige flora zo ver mogelijk van aanwezige landbouwbedrijven neer leggen in verband met nadelige PAS status van omliggende bedrijven.		Als er met dit project nieuwe natuur gecreëerd wordt geldt hiervoor geldt dit als 'vrije natuur'. Dit legt geen beperkingen op aan omliggende bedrijven	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
7b	Nagaan waar KDW overschrijving vandaan komt.		Hiervoor wordt verwezen naar de Aerius Monitor - depositieopbouw.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
7c	Graag uitsluiten dat er geen significante effecten optreden op Belgisch grondgebied.		Voor hydrologie: zie eerdere beantwoording Voor stikstof: maximale bijdrage (worst case scenario is 0,03 mol	Bij de nader op te stellen MER wordt hier verder op ingezoomd.
7d	Hoe zien jullie de invulling van de aangeduide stiltegebieden. Deze mogen niet nadelig zijn voor omliggende landbouwers.		Er verandert niets aan de begrenzing van de stiltegebieden.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
8	Reclamant 4			
8a	Als grondeigenaar binnen het plangebied nooit uitgenodigd, nooit gehoord en niet beschouwd als stakeholder.		Het is geen bewuste keuze geweest om grondeigenaren niet te zien als stakeholders. Neemt niet weg dat we uw belang zo goed mogelijk willen behartigen in het proces. Dit betekent overigens niet dat er voor alle stakeholders een oplossing komt.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
8b	Conclusie lijkt dat er voor agrariers en alleen grondeigenaren er geen oplossing gezocht hoeft te worden		Dit proces is niet ingestoken vanuit de optiek dat voor alle stakeholders, dus ook grondeigenaren, een oplossing wordt gezocht.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.

8c	Transparantie is ver te zoek nu niet alle belanghebbenden zijn uitgenodigd bij de vele sessies		Zie beantwoording 8a	
8d	Geen rekening gehouden met de (grond)waterstanden over de grens		Zie beantwoording 5a	
8e	Wat is de bestaansreden van de Commissie MER, hebben belanghebbende inspraak??		De Commissie MER brengt advies uit over de NRD en het ontwerp-MER.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
8f	Ten aanzien hydrologie zijn er onduidelijkheden. Dan is een gedegen onderzoek toch wenselijk.		Ten aanzien van hydrologie zijn er inderdaad nog veel onduidelijkheden. Er zal op basis van monitoring gekeken gaan worden wat de exacte effecten zullen zijn van de te nemen maatregelen.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
8g	MER moet duidelijkheid of er sprake is van significant negatieve effecten. Hoe gaat men dat doen. Dat is op zijn minst onzorgvuldig.		Het MER gaat nu pas later opgesteld worden.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
8h	Er bestaan verschillen tussen het ontwerp en de definitieve versie. Is dit om een aantal zaken te verhullen en/of ingegeven door bepaalde belanghebbenden		Neen, er zijn redactionele aanpassingen uitgevoerd en daarnaast op inhoudelijk vlak een aantal punten gewijzigd om te komen tot een volledig en juiste NRD.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
8i	Noodzakelijk om gevolgen verhoogde waterstand zowel binnen als buiten het plangebied te onderzoeken		De gevolgen (effecten) van verhoogde waterstand wordt zowel binnen als buiten het plangebied onderzocht. In het MER wordt dit aangeduid als het studiegebied; het gebied waar effecten niet zijn uit te sluiten.	Significante negatieve effecten als gevolg van een verhoogde waterstand zullen in de op te stellen MER worden vermeld.
8j	Ontwikkeling heeft gevolgen voor Belgisch grondgebied, waarom niet ingelicht overeenkomstig art. 7 van richtlijn 2001/42/EG		Het MER is gekoppeld aan het ruimtelijk besluit voor het Fokmast gebied. In dit gebied worden geen maatregelen getroffen die gevolgen hebben voor Belgisch grondgebied. Voor het hydrologisch deel wordt in het MER alleen onderzoek uitgevoerd, maar worden nog geen concrete plannen opgesteld.	Geen directe gevolgen voor nader op te stellen MER.
8k	Opmerkelijke redenering is dat het indammen van percelen wateroverlast kan voorkomen. Hoe regelt men de afvoer van regenwater.		Het indammen van percelen is met name bedoeld om effecten op de grondwaterstand op het perceel te mitigeren. Voor de afvoer van regenwater wordt dan naar oplossingen gezocht.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.

8l	Er wordt telkens aangegeven dat significant negatieve (milieu) effecten niet uit te sluiten zijn op Belgisch grondgebied maar grensoverschrijdende raadpleging blijft achterwege.		Voor de concrete plannen wordt dit wel uitgesloten.	Geen directe gevolgen voor het MER.
8m	Ruimtelijke procedure en de MER procedure lopen tegelijkertijd. Is dit toegestaan???		Ontwerp-MER en ontwerp plan gaan tegelijk naar buiten. Dat is toegestaan.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
8n	Stikstofdepositieberekeningen onjuist nu de berekening voor Vlaanderen anders dient te gebeuren		De worst case berekening geeft een maximale toename van 0,03 mol in België. Dit is ver onder de (5% van de) kritische depositiewaarde.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
8o	Vreemde redenering dat vernatting positieve gevolgen heeft voor het bos terwijl de praktijk juist het tegenovergestelde laat zien		Tot op heden zijn niet alle maatregelen uitgevoerd waardoor er nog geen totaal beeld is van het effect mbt het waterpeil. Dit zal in een later stadium (als alle maatregelen zijn uitgevoerd) duidelijk worden.	Geen directe gevolgen voor de nader op te stellen MER.
8p	Absurd de grondwaterstand in het dal van de Poppelse Leij te verhogen ter bevordering van kwel op de veel hoger gelegen Regte Heide. Moet de waterstand meters omhoog??		Hoe ver de waterstand omhoog moet worden in het MER onderzocht. Het zal niet om meters gaan.	De resultaten en conclusie(s) van het onderzoek mbt grondwaterstanden zullen in de nader op te stellen MER worden vermeld.
9	Reclamant 5			
	zie samengevatte zienswijzen 8a t/m 8p		Zie beantwoording van 8a t/m 8p	
10	Reclamant 6			
	zie samengevatte zienswijzen 8a t/m 8p		Zie beantwoording van 8a t/m 8p	
11	Reclamant 7			
	zie samengevatte zienswijzen 8a t/m 8p		Zie beantwoording van 8a t/m 8p	